

Tamer BOZKURT

THEMIS

TİCARET HUKUKU - CİLT V

DENİZ TİCARETİ HUKUKU
-Deniz İcra Hukuku ile Birlikte-
KARA TAŞIMA HUKUKU

6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu'na göre hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

8. BASKI İÇİN ÖN SÖZ.....	IX
6. BASKI İÇİN ÖN SÖZ.....	XI

DENİZ TİCARETİ HUKUKU

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ, GEMİ, GEMİNİN AYIRICI UNSURLARI VE GEMİ SİCİLİ

§ 1 – GİRİŞ.....	3
§ 2 – TÜRK TİCARET KANUNU’NDA GEMİ KAVRAMI VE TİCARET GEMİLERİ	4
I. GENEL OLARAK	4
II. GEMİ İLE İLGİLİ OLARAK YAPILAN AYIRIMLAR ve TİCARET GEMİSİ KAVRAMI	6
A– Ticaret Gemisi.....	6
1. Genel Olarak	6
2. İstisna.....	7
B–Denize, Yola, Yüke Elverişli Gemi	8
C–Tamir Kabul Etmez Gemi - Tamire Değmez Gemi.....	9
§ 3 – GEMİNİN AYIRICI UNSURLARI	9
I. GENEL OLARAK	9
II. GEMİNİN ADI.....	9
III. BAĞLAMA LİMANI.....	10
A– Genel Olarak	10
B–Bağlama Limanının Önem Arz Ettiği Noktalar	10
1. Tescil Bakımından	10
2. Yetkili Mahkeme Bakımından	10
3. Kaptanın Temsil Yetkisinin Kapsamı Bakımından	11
4. Diğer.....	11
IV. MİLLİYETİ.....	14
A– Genel Olarak.....	14
B–Türk Bayrağı Çekme Hakkının Kazanılması.....	14
1. Türk Vatandaşlarına Ait Olan Gemilerde	14
2. Birden Fazla Kişiye Ait Olan Gemilerde	14
3. Donatma İştirakine Ait Gemilerde.....	14
4. Tüzel Kişilere Ait Gemilerde.....	15

C–Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu (TUGSK) Hükümleri ve Bu Kanun'a Göre Bayrak Çekme Hakkı.....	17
1. Genel Olarak.....	17
2. TUGSK Hükümleri	17
D–Türk Bayrağı Çekme Hakkı ile İlgili İstisnalar.....	19
1. Türk Gemisine Yabancı Bayrak Çekilmesi	19
2. Yabancı Gemiye Türk Bayrağı Çekilmesi.....	20
E–Türk Bayrağı Çekme Hakkının Kullanılması.....	21
F–Türk Bayrağı Çekme Hakkının Kaybedilmesi.....	22
§4– GEMİ SİCİLİ.....	25
I. GENEL OLARAK	25
II. SİCİLİ TUTMA YETKİSİ, ALENİYET ve SORUMLULUK	25
A– Yetki	25
B– Sicilin Açıklığı (Aleniyeti)	26
C– Sorumluluk.....	26
III. TESCİL	26
A– Genel Olarak.....	26
1. Tescili Caiz Gemi-Tescili Caiz Olmayan Gemi.....	26
2. Tescili Zorunlu Gemi- Tescili İhtiyarî Gemi.....	27
B– Talep Üzerine	27
C– Tescile davet	28
IV. TERKİN.....	28
A– Talep Üzerine	28
B– Re’sen Silinme	29
V. GEMİ TASDİKNAME Sİ	30
VI. YAPI HÂLİNDEKİ GEMİLERE ÖZGÜ SİCİL.....	30
VII. GEMİ SİCİLİ KAYITLARININ HUKUKİ ETKİSİ.....	31
A– Kurucu – Bildirici Etki	31
B– Karineler ve Sicile Güven	31

İKİNCİ BÖLÜM
GEMİ MÜLKİYETİ,
GEMİ PAYI VE İŞTİRAK PAYININ KAZANILMASI VE
KAYBEDİLMESİ İLE GEMİ ÜZERİNDEKİ SINIRLI
AYNÎ HAKLAR (REHİN VE İNTİFA HAKKI)

§5– GENEL OLARAK VE UYGULANACAK HÜKÜMLER.....	33
I. GENEL OLARAK	33
II. SİCİLE KAYITLI OLAN ve OLMAYAN GEMİLERE UYGULANACAK HÜKÜMLER	33
III. SİCİLE KAYITLI GEMİLER.....	34
A– Genel Olarak	34
B– Mülkiyet.....	34

1. Kazanılması	34
2. Mülkiyetin Kaybı	42
C– Sicile Kayıtlı Gemi Payları ve İştirak Payları Üzerinde Mülkiyet ..	43
1. Kazanılması	43
2. Zıyaı	45
D–Yapı Hâlinde Bulunan Gemiler ve Yapı Payları Üzerindeki Mülkiyet.....	45
Ş6– GEMİ ÜZERİNDEKİ SINIRLI AYNÎ HAKLAR (REHİN VE İNTİFA HAKKI).....	48
I. GENEL OLARAK	48
II. REHİN (İPOTEK).....	48
A– Genel Olarak.....	48
B– İpoteğin Tesisi ve Şekil	49
1. Sicile Kayıtlı Olmayan Gemiler Üzerindeki İştirak Payının Rehni	49
2. Sicile Kayıtlı Olan Gemilerin Rehni	50
C– Kapsam.....	51
1. Genel Olarak.....	51
2. Kapsama Giren Unsurlar	52
D– Gemi İpoteğinde Sıra ve Derece	54
E– İpoteğin Hükümleri	55
1. Alacak Muaccel Olmadan Önce [İpotek Hakkını Tehdit Eden Davranışlara Karşı Önlemler]	55
2. Alacak Muaccel Olduktan Sonra	58
F– İpoteğin Devri, Değiştirilmesi ve Sona Ermesi	59
1. İpoteğin Devri ve Değiştirilmesi	59
2. İpoteğin Sona Ermesi	61
G– Türleri.....	63
1. Akdî-Kanunî İpotek.....	63
2. Üst Sınır İpoteği	63
3. Birlikte Gemi İpoteği	63
4. Kıymetli Evraka Ait İpotek.....	64
5. Yabancı Para Üzerinden İpotek.....	64
6. Sabit Kıymetli İpotek.....	65
7. Yapı Hâlindeki Gemiler Üzerinde İpotek.....	65
III. İNTİFA HAKKI	67
A– Genel Olarak	67
B– Uygulanacak Hükümler	67

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM DONATAN VE DONATMA İŞTİRAKİ

§7- DONATAN	69
I. GENEL OLARAK ve DONATAN SIFATI	69
A- Genel Olarak	69
B- Gemi İşletme Müteahhidi	70
C- Donatan - Taşıyan Ayrımı	71
D- Donatanın Tacir Sıfatı	71
II. DONATANIN SORUMLULUĞU	71
A- Genel Olarak	71
B- Gemi Adamlarının Kusurlarından Dolayı	72
C- Sorumluluğun Sınırlandırması Olanığı	73
1. Genel Olarak	73
2. 1976 Tarihli Londra Sözleşmesi ve TTK Bakımından Durum	74
3. Petrol Kirliliği Zararı Hakkında Özel Hükümler	83
§8- DONATMA İŞTİRAKİ	83
I. GENEL OLARAK	83
II. DONATMA İŞTİRAKİNİN YÖNETİMİ	86
A- Genel Olarak	86
B- Masraflar ile Kâr-Zarara Katılım	87
C- İştirak Payının Temlik -Rehni ve Sonuçları	87
III. GEMİ MÜDÜRÜ	88
A- Genel Olarak, Atanması ve Azli	88
B- Görev-Yetkileri, Yetkilerin Sınırlandırılması ve Yükümlülükler	89
1. Yönetim Yetkisi	89
2. Temsil Yetkisi	89
IV. PAYDAŞ DONATANLARIN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE KARŞI SORUMLULUĞU ve YETKİLİ MAHKEME	90
V. DONATMA İŞTİRAKİNİN SONA ERMESİ	92

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM GEMİ ADAMLARI (ÖZELLİKLE KAPTAN)

§9- GEMİ ADAMLARI VE KAPTAN	95
I. GENEL OLARAK	95
II. KAPTAN	95
A- Genel Olarak ve Yetkileri	95
B- Yetkinin Özel Şekli: Temsil Yetkisi	96
1. Gemi Bağlama Limanında İken	96
2. Gemi Bağlama Limanı Dışında İken	97
3. Temsil Yetkisi ile İlgili Diğer Hususlar	98

BEŞİNCİ BÖLÜM
DENİZ TİCARETİ SÖZLEŞMELERİ

§ 10- GENEL OLARAK	101
§ 11- GEMİ KİRASİ SÖZLEŞMESİ	102
I. GENEL OLARAK ve TÜRLERİ	102
II. SÖZLEŞMENİN KURULMASI ve ETKİSİ	103
A- Genel Olarak.....	103
B- Etkisi	104
III. TARAFLARIN HAK ve BORÇLARI	104
A- Kiralayanın	104
1. Hakları.....	104
2. Borçları	105
B- Kiracının	106
1. Hakları	106
2. Borçları	106
IV. ZAMANAŞIMI	107
§ 12- NAVLUN SÖZLEŞMELERİ (GENEL OLARAK NAVLUN SÖZLEŞMESİ, HUKUKİ NİTELİĞİ VE TARAFLARI)	108
I. NAVLUN SÖZLEŞMESİ KAVRAMI, SÖZLEŞMENİN UNSURLARI ve TÜRLERİ ile SÖZLEŞMEDEKİ İLGİLİ KİŞİLER	108
A- Kavram ve Tanım	108
B- Unsurları	109
1. Eşya (yük) Taşıma Taahhüdü	109
2. Taşımanın Deniz Yoluyla Yapılması	110
3. Eşyanın Gemi ile Taşınması	110
4. Eşyanın (yükün) Taşıyanın Zilyetliğine Girmesi	111
5. Taşımanın Ücret (Navlun) Karşılığında Yapılması	111
C- Taraflar (İlgili Kişiler).....	112
1. Genel Olarak.....	112
2. Taşıyan	112
3. Taşıtan.....	113
4. Yükleten	114
5. Gönderilen	114
6. Gemi İşletme Müteahhidi	116
D-Navlun Sözleşmesinin Türleri	118
1. Çarter Sözleşmeleri	118
2. Kırkambar Sözleşmeleri (Contract of Carriage of Goods)	125
II. NAVLUN (TAŞIMA) SÖZLEŞMESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	127
III. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI	127
§ 13- NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN İFASI	128
I. GENEL OLARAK	128

II.	GEMİNİN DENİZE-YOLA-YÜKE ELVERİŞLİ OLARAK YOLA ÇIKMASI	128
III.	SÖZLEŞMEDE KARARLAŞTIRILAN GEMİNİN KULLANILMASI	129
IV.	YÜKLEME İLE İLGİLİ YÜKÜMLÜLÜKLER	129
	A- Yükleme Yeri.....	129
	B- Yükleme Giderleri	130
	C- Yüklenecek Eşya	130
	1. Kararlaştırılan Eşya	130
	2. Eşya ile İlgili Taşıtan veya Yükletenin Bildirim Yükümlülükleri	131
	D- Yükleme Süreleri.....	133
	1. Genel Olarak	133
	2. Çarter Sözleşmelerinde.....	134
	3. Kırkambar Sözleşmelerinde	142
V.	BOŞALTMA	143
VI.	ZAMANAŞIMI	143

ALTINCI BÖLÜM DENİZDE TAŞIMA SENETLERİ

§ 14- GENEL OLARAK	145	
§ 15- KONİŞMENTO	145	
I.	GENEL OLARAK ve TANIM	145
II.	TÜRLERİ.....	147
III.	ŞEKLİ ve İÇERİĞİ.....	147
IV.	KONİŞMENTONUN İŞLEVLERİ.....	149
	A- Kıymetli Evrak Niteliği.....	149
	1. Genel Olarak	149
	2. Kıymetli Evrak Niteliğinin Sonucu: Eşyanın Yetkili Konişmento Hâmiline Teslimi ile Malları Temsil İşlevi	150
	3. Teslim	150
	4. Temsil	152
	B- Kanıt İşlevi	154
	1. Taşıyanla-Taşıtan; Taşıyanla-Gönderilen Arasındaki İlişki ...	154
	2. Taşıyanı İspat	155
	3. Eşyanın Genel Olarak Cinsini, İşaretlerini, Koli veya Parça Adedini, Ağırlık ve Miktarını İspat	156
	4. Navlunu İspat	158
	5. Yükleten Tarafından Verilen Garantiler	158
V.	ZAMANAŞIMI	160

§ 16- DİĞER TAŞIMA SENETLERİ 160**YEDİNCİ BÖLÜM
TAŞIYANIN SORUMLULUĞU VE HAKLARI**

§ 17- TAŞIYANIN SORUMLULUĞU.....	161
I. GENEL OLARAK	161
II. ZAMANSAL AYIRIM: BAŞLANGIÇTAKİ SORUMLULUK - SONRAKİ SORUMLULUK	162
A- Taşıyanın Başlangıçtaki Denize-Yola-Yüke Elverişsizlikten Doğan Sorumluluğu	162
B- Taşıyanın Sefer Başladıktan Sonraki Sorumluluğu	163
1. Genel Olarak ve Özen Derecesi	163
2. Sorumluluğun Koşulları	164
3. Taşıyanı Sorumluluktan Kurtaran Hâller	169
III. EŞYA ÜZERİNDE İNCELEME ve BİLDİRİM	177
A- İnceleme	177
B- Bildirim	177
1. Eşyanın Zıyı veya Hasarı Durumunda	177
2. Geç Teslim Durumunda	178
3. Eşyanın Fiili Taşıyan Tarafından Teslimi	178
IV. SORUMLULUĞU SINIRLANDIRMA HAKKI VE BU HAKKIN KAYBI	179
A- Genel Olarak ve Sorumluluğun Sınırlandırılması ile İlgili Hükümlerin Uygulama Alanı	179
B- Sorumluluk Sınırları	180
1. Eşyanın Zıyı/Hasarı Olasılığında	180
2. Eşyanın Geç Teslim Edilmesi Olasılığında	182
3. Ortak Hükümler	182
C- Sorumluluğu Sınırlandırma Olanasının Kaybı	183
V. TAŞIYAN ve ADAMLARININ SÖZLEŞME DIŞI SORUMLULUĞU	184
VI. DAVA AÇMA SÜRESİ	184
A- Genel Olarak	184
B- Hak Düşürücü Süre İtirazından Yararlanma Hakkının Kaybedilmesi	185
VII. FİİLİ TAŞIYAN ve SORUMLULUĞU	186
A- Genel Olarak	186
B- Fiili Taşıyanın Sorumluluğu	187
C- Sorumsuzluk Şartları	188
VIII. EMREDİCİ HÜKÜMLER ve UYGULAMA ALANI	189
A- Genel Olarak	189
1. Kural	189
2. Uygulama Alanı ve Kapsamı	189
3. Bu Kayıtların Konulması Durumunda Navlun Sözleşmesi ve Konişmentonun Durumu	190

4. Taşıyanın Sorumluluğunun Genişletilebilmesi	190
B- İstisnalar	191
1. Genel Olarak	191
2. Aksine Kayıt Konulabilecek Hâller	191
3. Borçlar Kanunu'nun Uygulama Alanı	193
§ 18- TAŞIYANIN HAKLARI	193
I. GENEL OLARAK	193
II. HAKLAR	194
1. Navlun ve Diğer Haklar	194
2. Hapis Hakkı	196
§ 19- NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ	199
I. GENEL OLARAK	199
II. SONA ERME NEDENLERİ	200
A- Sözleşmenin Kendiliğinden Hükümden Düşmesi	200
1. Geminin Zayi Olması	200
2. Eşyanın Zayi Olması	202
B- Sözleşmenin Feshi	204
1. Genel Olarak	204
2. Fesih Hakkı Doğuran Durumlar	204
3. Fesih Hakkı Doğurmayan Durumlar	206
4. Fesih Hakkının Kullanılması ve Hüküm ve Sonuçları	208
C- Taşıtana Tanınan Özel Fesih Hakkı	209
1. Genel Olarak	209
2. Yolculuk Çarteri Sözleşmelerinde	209
3. Kırkambar Sözleşmelerinde	210

SEKİZİNCİ BÖLÜM DENİZ YOLU İLE YOLCU TAŞIMA SÖZLEŞMESİ

§ 20- GENEL OLARAK YOLCU TAŞIMA SÖZLEŞMESİ, TARAFLAR, HAK VE BORÇLAR, SONA ERME VE HUKUKİ SONUÇLAR	215
I. GENEL OLARAK	215
II. SÖZLEŞMENİN KURULMASI, TARAFLAR ve KAVRAMLAR	215
A- Yolcu Taşıma Sözleşmesi ve Uygulama Alanı	215
B- İlgili Kişiler ve Kavramlar	216
1. Genel Olarak	216
2. Taşıyan ve Fiili Taşıyan	216
3. Yolcu	216
4. Bagaj	217
III. TARAFLARIN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	217
A- Yolcunun	217

1. Yükümlülükler	217
2. Haklar	218
B-Taşıyanın	219
1. Yükümlülükler	219
2. Haklar	220
IV. TAŞIYANIN SORUMLULUĞU ve SORUMLULUK SINIRLAMALARI	220
A- Genel Olarak	220
B- Yolcunun Ölümü veya Yaralanmasından	222
1. Gemi Kazası Nedeniyle	222
2. Gemi Kazası Dışındaki Bir Nedenle	223
C- Bagajın Zıyayı-Hasarından.....	223
D- Fiili Taşıyanın Sorumluluğu	224
E- Sorumluluğu Sınırlandırma Hakkının Kaybı.....	225
V. EMREDİCİ HÜKÜMLER ve ZAMANAŞIMI	225
A- Emredici Hükümler	225
B- Zamanaşımı	226

DOKUZUNCU BÖLÜM
DENİZ KAZALARI
(MÜŞTEREK AVARYA;
ÇATMA VE KURTARMA)

§ 21- MÜŞTEREK AVARYA	227
I. GENEL İLKELEK	227
II. MÜŞTEREK AVARYA HÂLLERİ	228
III. DİSPEÇ	228
§ 22- ÇATMA	229
I. GENEL OLARAK	229
II. ÇATMA TÜRLERİ	230
A- Kusursuz Çatma	230
B- Kusurlu Çatma	230
1. Bir Taraflı Kusur	230
2. İki Taraflı Kusur	230
C- Kılavuzun Kusuru	231
III. USUL ve ZAMANAŞIMI	231
A- Usul	231
B- Saklı Tutulan Hükümler	232
C- Zamanaşımı	232
IV. ÇATMA OLMADAN ORTAYA ÇIKAN ZARAR	232
§ 23- KURTARMA	233
I. GENEL OLARAK	233
II. EŞYA KURTARMA	233

A- Sözleşme	233
B- Tarafların Hak ve Yükümlülükleri	234
1. Genel Olarak	234
2. Kurtaranın Hakları	235
III. İNSAN KURTARMA	237
IV. ZAMANAŞIMI	237

ONUNCU BÖLÜM GEMİ ALACAKLISI HAKKI

§24- GEMİ ALACAKLISI HAKKI	239
I. GENEL OLARAK	239
II. GEMİ ALACAKLISI HAKKI VEREN ALACAKLAR	241
III. GEMİ ALACAĞININ VERDİĞİ KANUNİ REHİN HAKKI	242
A- Genel Olarak ve Kapsam	242
B- Temin Ettiği Alacaklar	243
C- Öncelik	243
D- Sıra	243
E- Devir ve İntikal	244
F- Sona Ermesi	244
G- Zamanaşımı	245

DENİZ İCRA HUKUKU

ONBİRİNCİ BÖLÜM DENİZ İCRA HUKUKU

§25- GİRİŞ	249
§26- UYGULANACAK HUKUK	249
§27- TAMAMLAYICI HÜKÜMLER	250
§28- SİSTEMATİK	251
§29- GEMİLER HAKKINDA UYGULANACAK İCRA HUKUKU KURALLARI. 251	
I. “DENİZ ALACAĞI” HAKKINDAN DOĞAN İHTİYATİ HACİZ	251
A- Genel Olarak	251
B- İhtiyatî Haczi İsteme Hakkı	254
1. İlke;	254
2. İlke;	255
3. İlke;	255
C- Yetkili Mahkeme	256

1. Genel Olarak	256
2. İhtiyatî Haciz Bakımından	256
3. Esas Hakkında	259
4. Tenfiz Hakkında	259
5. Haksız İhtiyatî Haciz Sebebiyle Açılacak Tazminat Davası Hakkında	260
D–Alacaklının Delil ve Teminat Göstermesi	260
1. Delil	260
2. Teminat	261
E–İhtiyatî Haczin Yapılması.....	264
1. İhtiyatî Haciz Kararının İcrası ve Hacze Başlama	264
2. Gemiye El Konulması ve Muhafaza Tedbirleri	264
3. İhtiyatî Haczin Kapsamı, Geminin İdaresi ve İşletilmesi	266
F–İhtiyatî Haciz Hakkının Kullanılması	266
G–Geminin Serbest Bırakılması.....	267
H–Yeniden veya Aynı Alacak İçin İhtiyatî Haciz	269
II. İhtiyatî Haczi Tamamlayan İşlemler	270
III. REHİNLİ ALACAKLARIN TAKİBİ	270
A– Genel Olarak.....	270
B–Rehin Hakkı ile Teminat Altına Aldığı Hak Arasındaki İlişki (Rehnin Fer’îliği İlkesi).....	271
C–Takip Yolları.....	272
1. İflâs	272
2. Diğer Takip Yolları	272
3. Rehlinli Alacaklının Takip Hakkı (Rehnin Paraya Çevrilmesi Yolu)	273
IV. CEBRÎ SATIŞ	274
A– Genel Olarak.....	274
B–Aşamalar	274
1. Haciz	274
2. Paraya Çevirmenin Tâbi Olacağı Rejim	275
3. Satış ve Hazırlıklar	275
4. Sıra Cetveli.....	280
§ 30– EŞYA HAKKINDA	285
I. GENEL OLARAK	285
II. HAPİS HAKKI İÇİN DEFTER TUTULMASI	286
III. İLAMLİ İCRA	286
IV. İLAMSIZ İCRA	287

KARA TAŞIMA HUKUKU

§31- GENEL OLARAK	291
§32- EŞYA (YÜK) TAŞIMALARI	292
I. EŞYA TAŞIMA SÖZLEŞMESİ ve TAŞIMA SENEDİ	292
A- Taşıma Sözleşmesinin Tanımı ve Tarafları	292
B- Kuruluşu, Unsurları ve Taşıma Senedi ile İlişki	294
C- Taşıma Senedi, İçeriği, Teslimi ve İspat Gücü	296
1. Genel Olarak	296
2. İçeriği ve İspat Gücü	297
D- Yüklü Senedi (İlmühaber).....	299
II. TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ ve HAKLARI.....	300
A- Genel Olarak	300
B- Gönderenin	300
1. Yükümlülükler [ve Sorumluluk]	300
2. Haklar.....	304
C- Taşıyıcının	308
1. Yükümlülükler	308
2. Haklar.....	309
D- Gönderilenin Hak ve Yükümlülükleri	314
1. Genel Olarak Haklar- Ödeme Borcu ve Doğumu	314
2. Ödemeli Teslim	316
3. Emir, Talimat ve Tasarruf Yetkisi	316
III. TAŞIYICININ SORUMLULUĞU.....	317
A- Genel Olarak.....	317
B- Sorumluluk Nedenleri	318
1. Genel Olarak.....	318
2. Zıya – Hasar	318
3. Gecikme.....	319
C- Taşıyıcının Sorumluluktan Kurtulması ve Kurtulamaması ile Yardımcıların Kusuru	319
1. Sorumluluktan Kurtulabileceği Hâller	319
2. Taşıyıcının Sorumluluktan Kurtulamayacağı Hâller.....	323
3. Yardımcıların Kusuru	323
D- Taşıyıcının Sorumluluğuna İlişkin Özel Düzenlemeler	324
1. Genel Olarak	324
2. Refakat Belgeleri ile İlgili Sorumluluk.....	324
3. Ödemeli Teslim Durumunda	324
4. Tasarruf Hakkının Kullanılmasında	324
E- Tazminatın Hesaplanma Şekli ve Sınırlar	325
1. Tazminata Esas Alınacak Değer.....	325
2. Giderler.....	326

3. Sorumluluk Sınırları ve Sorumluluğu Sınırlandırma Hakkının Kaybı	326
4. Taşıyıcının İade Borcu	329
F- Sözleşme Dışı İstemler	329
G- Yardımcı Kişilerin Sorumluluğu	330
H- Fiili Taşıyıcı ve Onun Sorumluluğu	330
I- Usul, Dava Hakları	332
1. Genel Olarak	332
2. Bildirim	332
3. Yetkili ve Görevli Mahkeme	333
§ 33- DEĞİŞİK TÜR ARAÇLAR İLE TAŞIMA	334
I. GENEL OLARAK	334
II. UYGULAMA ALANI	335
III. ZARAR YERİNİN BİLİNMESİ	336
IV. BİLDİRİM ve ZAMANAŞIMI	337
V. DEĞİŞİK TÜR ARAÇLARLA TAŞINMA EŞYASININ TAŞINMASI	338
§ 34- TAŞINMA EŞYASI TAŞIMASI	338
I. GENEL OLARAK	338
II. TAŞIYANIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ	339
A- Genel Olarak	339
B- Taşıma Senedi, Tehlikeli Mal, Refakat Belgeleri, Bildirim ve Bilgi Verme Yükümlülükleri	340
III. TAŞIYICININ SORUMLULUĞU İLE İLGİLİ ÖZEL HÜKÜMLER	340
A- Sorumluluktan Kurtulma	340
B- Sorumluluk Sınırı	341
C- Sorumluluğu Sınırlama Hakkının Kaybı	342
IV. GÖNDERENİN SORUMLULUĞU İLE İLGİLİ ÖZEL DURUMLAR	342
V. BİLDİRİM	342
§ 35- YOLCU TAŞIMALARI	343
I. GENEL OLARAK	343
II. TARAFLARIN HAK ve YÜKÜMLÜLÜKLERİ	343
A- Yolcunun	343
1. Talimatlara Uyma Borcu	343
2. Seferin Yapılamaması Durumunda	344
3. Seferin Duraklaması Durumunda	344
4. Seferin Gecikmesi Durumunda	345
B- Taşıyıcının	346
1. Yolcuyla Varma Yerine Ulaştırma	346
2. Ücret İsteme Hakkı	346
3. Bagajdan Dolayı Sorumluluk ve Hapis Hakkı	346
4. Yolcunun Ölümü Durumundaki Yükümlülükler	347
III. TAŞIYICININ SORUMLULUĞU	347

IV. YÖNETMELİK	348
§36- TAŞIMA İŞLERİ KİTABINA İLİŞKİN	
ORTAK HÜKÜMLER.....	349
I. GENEL OLARAK ve KAPSAM.....	349
II. SORUMLULUĞUN DARALTILMASI ve KALDIRILMASI.....	349
III. ZAMANAŞIMI	350
EK: DENİZ ALACAKLARINA KARŞI MESULİYETİN SINIRLANDIRILMASI HAKKINDA 1976 TARİHLİ MİLLETLERARASI SÖZLEŞME [DENİZ ALACAKLARINA KARŞI MESULİYETİN SINIRLANDIRILMASI HAKKINDA 1976 TARİHLİ MİLLETLERARASI SÖZLEŞMEYİ TADİL EDEN 1996 PROTOKOLÜ İLE BİRLİKTE]	353
KAYNAKÇA	373